

Сніщенко Р. Г.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту,
Кременчуцький національний університет ім. М. Остроградського, Україна*

ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ІНДЕКСУ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ У ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ УЧАСНИКІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню проблем, пов'язаних із управлінням інноваційними ресурсами учасників фінансового ринку з точки зору зміцнення їх фінансової безпеки. Визначені основні особливості процесу управління фінансовою безпекою учасників фінансового ринку. Розглянуті етапи інноваційного менеджменту фінансової безпеки та реакція системи фінансової безпеки учасника фінансового ринку на інноваційний розвиток загроз його діяльності. Визначені основні напрями впровадження інновацій у фінансовій безпеці. Розроблена матриця показників для інтегральної оцінки ефективності інновацій на оперативному, тактичному, стратегічному рівнях управління. Здійснений розрахунок інтегрального показника ефективності управління інноваційними ресурсами на прикладі депозитарної установи, досліджена його динаміка.

Ключові слова: фінансова безпека, система фінансової безпеки, інноваційні ресурси, інтегральний показник, інноваційний менеджмент, оцінка ефективності управління.

Формул: 14; рис.: 3; табл.: 3; бібл.: 24

Snishchenko R. G.

*candidate of economic sciences, associate professor of Department of Finance and kredit,
Kremenchug Mykhailo Ostrohradsky National University, Ukraine*

INNOVATIVE MANAGEMENT IN FINANCIAL SAFETY OF PARTICIPANTS OF FINANCIAL MARKET

Abstract. The aim of the article is description of author approach to the account of innovative constituent at construction of the generalized index of financial safety of participants of financial market with the purpose of practical recommendation development, recommendations for activations of innovative activity. and perfections of knowledge about the ways to increase the management efficiency of financial market participants financial safety.

On every stage financial participant market development use existing and new methods and methods of providing of financial safety are added; the new risks appear along with existing under the authority of economic activity. The acquired knowledge of the providing financial safety process is filled up by new experience, and this experience casts aside out-of-date facilities methods and receptions of management of financial safety, to make only effective ones remain.

Practical application of the offered methodical tool of determination of integral management efficiency index by innovative resources enables to give to the participants of financial market complex estimation of administrative actions efficiency in relation to innovative resources at all hierarchical levels of organizational management structure. Subsequent researches will be directed for development of recommendations on mechanisms creations, innovative activity stimulation for providing of financial market participants financial safety.

Keywords: financial safety, system of financial safety, innovative resources, integral index, innovative management estimation of management efficiency.

JEL Classification: G1, O32

Formulas: 14; fig.: 3; tabl.: 3; bibl.: 24

Сніщенко Р. Г.

*к.э.н., доцент, доцент кафедры финансов и кредита, Кременчугский национальный
университет им. М. Остроградского, Украина*

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ИНТЕГРАЛЬНОГО ИНДЕКСА ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИЯМИ В ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ УЧАСТНИКОВ ФИНАНСОВОГО РЫНКА

Аннотация. Статья посвящена исследованию проблем, связанных с управлением инновационными ресурсами участников финансового рынка с точки зрения укрепления их финансовой безопасности. Определены основные особенности процесса управления финансовой безопасностью участников финансового рынка. Рассмотрены этапы инновационного менеджмента финансовой безопасности и реакция системы финансовой безопасности участника финансового рынка на инновационное развитие угроз его деятельности. Определены основные направления внедрения инноваций в финансовой безопасности. Разработана матрица показателей для интегральной оценки эффективности инноваций на оперативном, тактическом, стратегическом уровнях управления. Осуществлен расчет интегрального показателя эффективности управления инновационными ресурсами на примере депозитарного учреждения, исследована его динамика.

Ключевые слова: финансовая безопасность, система финансовой безопасности, инновационные ресурсы, интегральный показатель, инновационный менеджмент, оценка эффективности управления.

Формул: 14; рис.: 3; табл.: 3; библи.: 24

Постановка проблеми. На кожному етапі розвитку учасника фінансового ринку використовуються існуючі і додаються нові способи і методи забезпечення фінансової безпеки; разом з існуючими з'являються нові ризики у веденні господарської діяльності. Набута база знань з процесу забезпечення фінансової безпеки збагачується новим досвідом, і цей досвід відкидає застарілі засоби, методи і прийоми менеджменту фінансової безпеки, залишаючи з них лише ефективні і дієві. Інноваційний менеджмент на сьогодні є актуальним не тільки в забезпеченні фінансової безпеки, а й у діяльності учасника фінансового ринку в цілому.

Однак, незважаючи на створений теоретико–методологічний фундамент, питання комплексного підходу до менеджменту фінансової безпеки учасників фінансового ринку, вдосконалення його організаційно–економічного механізму залишаються не до кінця опрацьованими. Існуючі методики не дозволяють всім учасникам фінансового ринку на основі відкритої інформації з достатнім ступенем адаптованості до спеціалізації, змінних умов і специфіки функціонування виробити відповідний механізм забезпечення та адекватні критерії оцінки ефективності системи фінансової безпеки. Тому особливої актуальності набувають дослідження теоретичних і методичних підходів до менеджменту фінансової безпеки учасників фінансового ринку з позицій відкритого інформаційного простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій Проблеми, пов'язані з діяльністю учасників фінансового ринку, визначенням характеру відносин між ними порівняно довго знаходяться в полі зору як українських, так і закордонних вчених і спеціалістів. Найбільш відомими працями науковців є дослідження сегментів і правил фінансового ринку С. М. Еша [8], В. П. Унінець–Ходаківської [23], О. І. Костюкевича [23], О. А. Лятамбора [23]; роботи з забезпечення фінансової безпеки та антикризового управління М. М. Єрмошенка, К. С. Горячевої, І. А. Бланка [3,4], Л. С. Мартюшевої [15], А. О. Єпіфанова [24] та інші. Впровадження та використання інновацій у фінансовій сфері досліджують О. І. Білоконь [2], П. Друкер [6] Л. І. Донець [7], В. М. Опарін [18], Т. В. Паєнтко [18], В. М. Федосов, О. М. Сущенко [18], Н. В. Савчук [18] І. Єгоров [11] та інші.

Не зважаючи на створений великий фундамент знань законів, правил, особливостей функціонування та розвитку фінансового ринку, методологія оцінки та механізми забезпечення фінансової безпеки його учасників потребують подальших досліджень.

На наш погляд, визначальними економічними категоріями інноваційного менеджменту є поняття економічного ефекту та економічної ефективності управління інноваціями.

В своїх наукових працях зарубіжні та вітчизняні автори розрізняють поняття «економічного ефекту» й «економічної ефективності». Так, ефект – це результат, що

досягається за рахунок здійснення різних видів діяльності або проведення окремих заходів і операцій [1–4, 6, 16, 18 та ін.]. Економічний ефект – показник, що характеризує результат діяльності. Це абсолютний показник, вимірюваний у грошових одиницях, який можна підсумувати в просторі й часі [6, 16, 18 та ін.].

Ефективність – це складна багаторівнева категорія економічної науки [1–4, 6, 16, 18 та ін.]. Вона має місце у всіх сферах і на всіх стадіях практичної діяльності людини. Вивчення її можливо як на рівні відтворення в цілому та його окремих фазах у всіх сферах національної економіки, так і на рівні господарюючих суб'єктів. Розуміння сутності ефективності пов'язано із двома основними моментами, що властиві ринковій економіці: 1) законом рідкості, обмеженості ресурсів; 2) наявністю конкуренції [14, 16].

Ефективність у найбільш загальному розумінні характеризує співвідношення отриманого ефекту та понесених витрат [1–4, 6, 16, 18 та ін.].

Принцип ефективності являє собою вираження більше загального принципу раціональності [14, 16]. Економічна ефективність відноситься до економічних цілей учасників фінансового ринку і виражається в забезпеченні оптимального результату при досягненні поставлених цілей за допомогою наявних обмежених засобів (ресурсів).

Виділення невирішеної раніше частини загальної проблеми Постійний розвиток технологій управління виробництвом, маркетингові інновації дають змогу урізноманітнити та вдосконалити і методи менеджменту фінансової безпеки учасників фінансового ринку нестабільних умовах. Виникає необхідність розробки альтернативних концепцій, методик і моделей управління інноваційними ресурсами, оцінки їх ефективності і впливу на фінансову безпеку господарюючих суб'єктів.

Формулювання цілей Метою роботи є вдосконалення методики інтегральної оцінки ефективності управління інноваціями у фінансовій безпеці з метою розробки практичних рекомендацій щодо активізації інноваційної діяльності та вдосконалення знань про шляхи підвищення ефективності менеджменту фінансової безпеки учасників фінансового ринку.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовою безпекою учасників фінансового ринку.

Предметом дослідження виступає процес інтегральної оцінки ефективності управління інноваціями фінансової безпеки учасників фінансового ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження

Система фінансової безпеки як інструментарій учасника фінансового ринку виконує індикаторну, аналітичну, прогнозну та регулятивну функції. У випадку посилення дії загрози за рахунок її вдосконалення, система фінансової безпеки після швидкого аналізу і оцінки фінансового стану учасника фінансового ринку за обраними найбільш інформативними показниками повинна своєчасно надати інформацію для прийняття управлінських рішень про впровадження інновацій в саму систему або в процес господарської діяльності. Інформація повинна бути представлена у вигляді, який допускає тільки однозначне її трактування (рис.1).

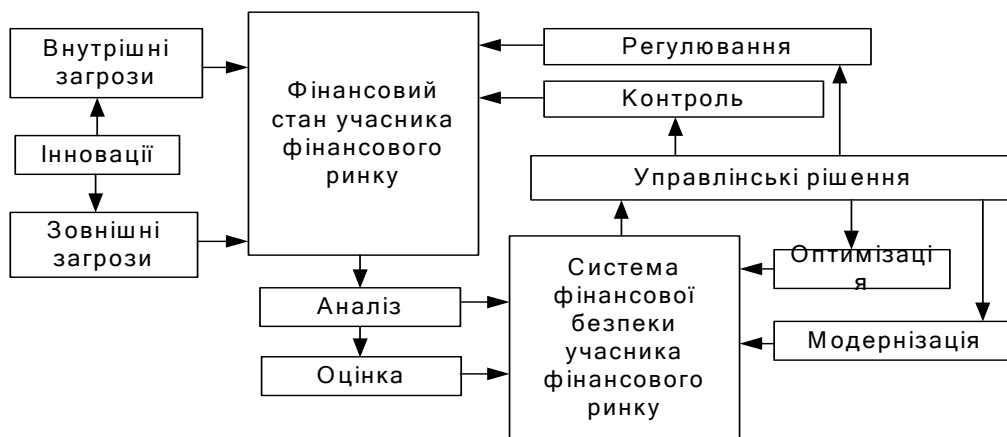

Рис. 1. Реакція системи фінансової безпеки учасника фінансового ринку на інноваційний розвиток загроз його діяльності (розроблено автором)

Таблиця 1

Формалізація атрибутів типів сутності

Атрибути	Показники (коефіцієнти)
Інновації	
Об'єкт	Частка інновацій в необоротних активах
	Частка інновацій в основних засобах
Значимість	Коефіцієнт затребуваності інновацій
Стан	Частка задіяних інновацій
	Коефіцієнт власних інновацій
Структура	Коефіцієнт структури інновацій
Загрози	
Фактори	Коефіцієнт загального впливу конкурентного середовища
Терміни	Коефіцієнт інтенсивності конкуренції
Вірогідність	Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового важеля)
Наслідки	Частка власних коштів у покритті втрат
Суб'єкт господарювання	
Спрямованість	Чистий дисконтований дохід
Стан	Модифікована ставка рентабельності
	Операційна рентабельність інновацій
	Внутрішня норма рентабельності
Можливості	Коефіцієнт амортизації інновацій
Потреби	Коефіцієнт вартості інноваційних заходів
Система фінансової безпеки (СФБ)	
Стан	Коефіцієнт автономії (незалежності) СФБ
	Коефіцієнт завантаженості СФБ
Можливості	Коефіцієнт швидкодії СФБ
Потреби	Питома вага фінансових втрат через неефективність СФБ

Спираючись на системний, відтворювальний та процесний підходи, враховуючи ієрархію організаційної структури в управлінні суб'єктом господарювання, автором розроблено матрицю показників для інтегральної оцінки ефективності інновацій на оперативному, тактичному, стратегічному рівнях управління (табл. 2).

Таблиця 2

Матриця показників для інтегральної оцінки ефективності інновацій на оперативному, тактичному, стратегічному рівнях управління

Ранжування рівнів оцінки ефективності інновацій	Інновації, (I_{IH})		Загрози, (I_{ZAG})		Система фінансової безпеки (I_{CFB})		Суб'єкт господарювання (I_{CG})	
І. Індекс оперативної ефективності i, I_{OEI} $I_{OEI} = \sqrt[3]{I_{IH1} I_{ZAG1} I_{CFB1} I_{CG1}}$	I_{IH1}	Частка задіяних інновацій	I_{ZAG1}	Коефіцієнт інтенсивності конкуренції	I_{CFB1}	Коефіцієнт швидкодії СФБ	I_{CG1}	Операційна рентабельність інновацій
		Коефіцієнт власних інновацій		Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового важеля)		Коефіцієнт завантаженості СФБ		Коефіцієнт амортизації інновацій

II. Індекс тактичної ефективності i, I_{TEI} $I_{OEI} = \sqrt[4]{I_{IH2} I_{3AG2} I_{CFB2} I_{CG2}}$	I_{IH2}	Частка інновацій в необоротних активах	I_{3AG2}	Частка власних коштів у покритті втрат	I_{CFB2}	Коефіцієнт автономії (незалежності) СФБ	I_{CG2}	Внутрішня норма рентабельності
		Частка інновацій в основних засобах						Модифікована ставка рентабельності
III. Індекс стратегічної ефективності i, I_{CEI} $I_{OEI} = \sqrt[4]{I_{IH3} I_{3AG3} I_{CFB3} I_{CG3}}$	I_{IH3}	Коефіцієнт затребуваності інновацій	I_{3AG3}	Коефіцієнт загального впливу конкурентного середовища	I_{CFB3}	Питома вага фінансових втрат через неефективність СФБ	I_{CG3}	Чистий дисконтований дохід
		Коефіцієнт структури інновацій						Коефіцієнт вартості інноваційних заходів
IV. Інтегральний індекс ефективності і інновацій, I_{EI} $I_{OEI} = \sqrt[4]{I_{IH} I_{3AG} I_{CFB} I_{CG}}$	I_{IH}	$K_i = \frac{X_{ij}}{P_{opt}} \rightarrow \max$ $K_i = \frac{P_{opt}}{X_{ij}} \rightarrow \min$	I_{3AG}	$K_i = \frac{X_{ij}}{P_{opt}} \rightarrow \max$ $K_i = \frac{P_{opt}}{X_{ij}} \rightarrow \min$	I_{CFB}	$K_i = \frac{X_{ij}}{P_{opt}} \rightarrow \max$ $K_i = \frac{P_{opt}}{X_{ij}} \rightarrow \min$	I_{CG}	$K_i = \frac{X_{ij}}{P_{opt}} \rightarrow \max$ $K_i = \frac{P_{opt}}{X_{ij}} \rightarrow \min$

Якщо до складу локального цільового показника включено більше одного коефіцієнта (наприклад I_{IH1} , I_{3AG2} та ін.), він розраховується як середнє арифметичне значення складових. Для показників, позитивна тенденція яких проявляється в збільшенні абсолютного або відносного значення, застосовується нормалізуюча функція:

$$K_i = \frac{X_{ij}}{P_{opt}} \rightarrow \max$$

Якщо позитивна динаміка показника полягає в зменшенні його значення, застосовується нормалізуюча функція:

$$K_i = \frac{P_{opt}}{X_{ij}} \rightarrow \min$$

де K_i – локальний індекс цільового показника (коефіцієнта);

X_{ij} – цільовий показник (коефіцієнт);

P_{opt} – оптимальне (рекомендоване) значення показника.

Інтегральна оцінка ефективності управління інноваційними ресурсами здійснюється з урахуванням побудови ієрархії організаційної структури управління учасника фінансового ринку: на оперативному (I_{OE}), тактичному (I_{TE}), стратегічному (I_{CE}) рівнях.

Таким чином, інтегральний індекс (I_{EI}) є узагальнюючим показником, що надає комплексну оцінку ефективності управління інноваційними ресурсами фінансової безпеки учасника фінансового ринку з урахуванням ієрархії організаційних рівнів управління.

Практичну апробацію розробленого методичного інструментарію інтегральної оцінки ефективності управління інноваційними ресурсами фінансової безпеки учасників фінансового ринку на основі системного підходу, здійснено на базі депозитарної установи ТОВ «Кремій Брок», м. Кременчук (табл. 3, рис. 3).

Таблиця 3

Інтегральна оцінка ефективності управління інноваційними ресурсами
ТОВ «Кремій Брок»

	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	Середнє значення за період
1. Індекс оперативної ефективності, I_{OEI}						
ІТ-технології	0,251	0,210	0,123	0,211	0,321	0,223
Технічні	0,110	0,345	0,312	0,350	0,264	0,276
Організаційно- управлінські	0,305	0,310	0,256	0,345	0,382	0,320
За групою	0,203	0,282	0,214	0,294	0,319	0,263
2. Індекс тактичної ефективності, I_{TEI}						
ІТ-технології	0,091	0,111	0,151	0,142	0,156	0,130
Технічні	0,123	0,225	0,218	0,219	0,189	0,195
Організаційно- управлінські	0,012	0,015	0,018	0,014	0,016	0,015
За групою	0,051	0,072	0,084	0,076	0,078	0,072
3. Індекс стратегічної ефективності, I_{CEI}						
ІТ-технології	0,451	0,482	0,536	0,516	0,511	0,499
Технічні	0,231	0,255	0,286	0,291	0,305	0,274
Організаційно- управлінські	0,325	0,410	0,406	0,421	0,386	0,390
За групою	0,324	0,369	0,396	0,398	0,392	0,376
4. Інтегральний індекс ефективності інновацій, I_{EI}						
ІТ-технології	0,218	0,224	0,215	0,249	0,295	0,240
Технічні	0,146	0,271	0,269	0,281	0,248	0,243
Організаційно- управлінські	0,106	0,124	0,123	0,127	0,133	0,123
За групою	0,150	0,196	0,192	0,207	0,213	0,192

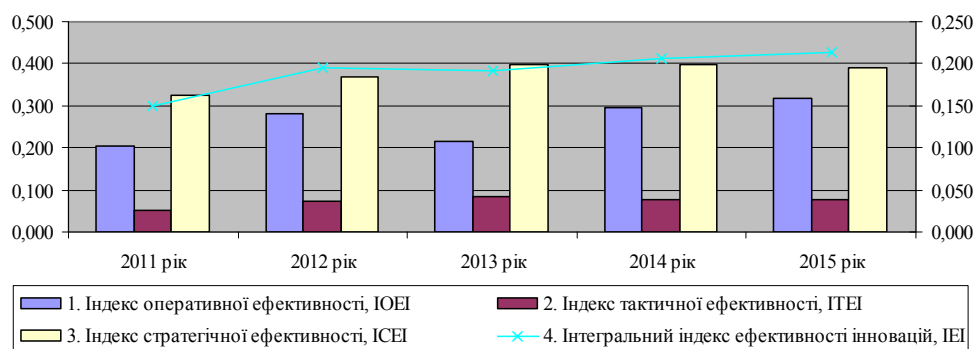

Рис. 3. Динаміка оперативної, тактичної, стратегічної та загальної ефективності управління інноваційними ресурсами фінансової безпеки ТОВ «Кремій Брок»

Аналіз результатів розрахунку інтегральних індексів ефективності інновацій за запропонованою методикою засвідчив, що за досліджуваний період (2011–2015 рр.) найвищий рівень ефективності управління інноваційними ресурсами фінансової безпеки ТОВ «Кремій Брок» спостерігався в 2014 році, порівняно з іншими періодами.

В розрізі складових інтегрального індексу ефективності інновацій найвищі значення має індекс стратегічної ефективності I_{CEI} . Це вказує на наявність накопичувального ефекту від впровадження інновацій. Разом з цим, досить високі показники індексу оперативної ефективності, I_{OEI} свідчать і про наявність миттєвого ефекту від впровадження інновацій.

В розрізі досліджуваних підгруп можна зробити висновок, що установа активно використовує сучасні ІТ-технології для забезпечення фінансової безпеки.

Висновки Проведене дослідження дозволяє зробити висновок про те, що сучасна теорія і практика управління вимагає застосування інтегральної оцінки ефективності управління інноваційними ресурсами фінансової безпеки учасників фінансового ринку на основі локальних цільових показників з метою підвищення їх фінансової стійкості та оперативного реагування на впливи зовнішніх та внутрішніх дестабілізуючих факторів.

Практичне застосування запропонованого методичного підходу до визначення інтегрального індексу ефективності управління інноваційними ресурсами фінансової безпеки дає можливість надавати учасникам фінансового ринку комплексну оцінку ефективності управлінських дій щодо інноваційних ресурсів фінансової безпеки на усіх ієрархічних рівнях організаційної структури управління.

Подальші дослідження будуть спрямовані розроблення рекомендацій щодо створення механізмів стимулювання інноваційної діяльності для забезпечення фінансової безпеки учасників фінансового ринку.

Література

1. Боршук, І. В. Показники фінансової стійкості як складова виміру ефективності функціонування підприємства [Електронний ресурс] / І. В. Боршук, О. В. Глушко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – № 722. – С. 17–21. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12427/1/4_17-21_Vis_722_menegment.pdf.
2. Білоконь, О. І. Обстеження інноваційної діяльності в економіці України за період 2012–2014 років (за міжнародною методологією) [Електронний ресурс] / О. І. Білоконь // ДССУ: Наука, технології та інновації. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Бланк, І. А. Управление финансовой безопасностью предприятия [Текст] / И. А. Бланк. – К. : Эльга : Ника-Центр, 2004. – 784 с.
4. Фінансова стратегія підприємства [Текст] : монографія / І. О. Бланк, Г. В. Ситник, О. В. Корольова–Казанська, І. Г. Ганечко ; за ред. І. О. Бланка. – К. : КНТЕУ, 2009. – 147 с.
5. Горячева, К. С. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства [Текст] : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.01 / Горячева Кіра Сергіївна. – К. : НАУ, 2006. – 17 с.
6. Друкер, П. Эффективное управление. Экономические задачи и оптимальные решения [Текст] / Питер Друкер ; пер. с англ. М. Котельниковой. – Москва : ФАИР–ПРЕСС, 2003. – 288 с.
7. Донець, Л. І. Економічні ризики та методи їх вимірювання [Текст] : навчальний посібник / Л. І. Донець. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
8. Еш, С. М. Фінансовий ринок [Текст] : навч. посібник / С. М. Еш. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 528 с.
9. Єрмошенко, М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення [Текст] : монографія / М. М. Єрмошенко. – К. : КНТЕУ, 2001. – 309 с.
10. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 04.07.2002 № 40–IV. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
11. Інноваційна політика : Європейський досвід та рекомендації для України (аналітичні матеріали) [Текст] / за ред. І. Єгорова [та ін.]. – К. : Фенікс, 2011. – Т. 1. – 214 с.
12. Інноваційна Україна 2020 [Текст] : національна доповідь / за заг. ред. В. М. Гейця та ін.; НАН України. – К., 2015. – 336 с.
13. Інноваційний поступ економіки України : проблеми, тенденції, потенціал зростання [Текст] : монографія / З. Юринець та ін. ; [за ред. З. Юринець, Л. Гнилянської]. – Львів : Ліга–Прес, 2013. – 296 с.
14. Ковтун, О. І. Імператив інноваційної стратегії в системі управління конкурентоспроможністю для вітчизняних підприємств в умовах перманентної кризи національної економіки [Текст] / О. І. Ковтун // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. – 2013. – № 1. – С. 86–101.
15. Мартюшева, Л. С. Методологічні основи організації фінансової безпеки підприємства [Текст] / Л. С. Мартюшева // Фінансовий простір. – 2011. – № 1 (1). – С. 85–90.
16. Милгром, П. Экономика, организация и менеджмент [Текст] : в 2-х т. / П. Милгром, Дж. Робертс ; пер. с англ. И. И. Елисевой, В. Л. Тамбовцева. – Санкт–Петербург : Экономическая школа, 2001. – Т. 1. – 468 с.
17. Організаційно–економічні аспекти інноваційного оновлення національного господарства [Текст] : монографія / М. Єрмошенко та ін., за ред. М. М. Єрмошенка, С. А. Єрохіна. – К. : Національна академія управління, 2008. – 216 с.
18. Інновації у фінансовій сфері [Текст] : монографія / В. М. Опарін та ін., за ред. В. М. Опаріна ; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун–т ім. В. Гетьмана", Ін–т фін.–інновац. дослідж. – К. : КНЕУ, 2013. – 444 с.
19. Україна 2020: Стратегія національної модернізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: old.radakmu.org.ua/file/Strategy_2020.doc.
20. Інформаційні системи і технології в економіці [Текст] : посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. В. С. Пономаренка. – К. : Академія, 2002. – 544 с.
21. Семенча, І. Е. База знаний основных социально–экономических и общенаучных терминов в помощь руководителю [Текст] : терминологический словарь–справочник / И. Е. Семенча. – Днепропетровск : Изд–во Маковецкий, 2010. – 88 с.
22. Наукова та інноваційна діяльність в Україні [Електронний ресурс] : статистичний збірник. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

23. Унінець–Ходаківська, В. П. Ринок фінансових послуг: теорія і практика [Текст] : навчальний посібник / В. П. Унінець–Ходаківська, О. І. Костюкевич, О. А. Лятимбор. – Вид. 2–ге, доп. і перероб. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.

24. Фінансова безпека підприємств і банківських установ [Текст] : монографія / за заг. ред. А. О. Єпіфанова. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 296 с.

Стаття надійшла до редакції 09.07.2017

© Сніщенко Р. Г.

References

1. Borschuk, I. V., & Hlushko, O. V. (2012). Pokaznyky finansovoi stiikosti yak skladova vymiru efektyvnosti funktsionuvannia pidpriemstva. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika*, 722, 17–21. Available at: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12427/1/4_17-21_Vis_722_menegment.pdf
2. Bilokon, O. I. (2015). Obstezhennia innovatsiinoi diialnosti u ekonomitsi Ukrainy za period 2012–2014 rokiv (za mizhnarodnoiu metodolohiieiu). *DSSU: Nauka, tekhnolohii ta innovatsiii*. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Blank, I. A. (2004). *Upravlenie finansovoi bezopasnostiu predpriiatiia*. Kiev: Nika–Tsentr.
4. Blank, I. O., Sytnyk, H. V., Korolova–Kazanska, O. V., & Hanechko, I. H. (2009). *Finansova stratehiia pidpriemstva*. Kyiv: KNTEU.
5. Horiacheva, K. S. (2006). *Mekhanizm upravlinnia finansovoiu bezpekoiu pidpriemstva*: avtoref. dys. kand. ekon. nauk: 08.06.01. Kyiv, 17.
6. Druker, P. (2003). *Effektivnoe upravlenie. Ekonomicheskie zadachi i optimalnye resheniia*. Moskva: FAIR–PRESS.
7. Donets, L. I. (2006). *Ekonomichni ryzyky ta metody yikh vimiriuvannia*. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury.
8. Esh, S. M. (2011). *Finansovyi rynek*. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury.
9. Yermoshenko, M. M. (2001). *Finansova bezpeka derzhavy: natsionalni interesy, realni zahrozy, stratehiia zabezpechennia*. Kyiv: KNTEU.
10. Zakon Ukrainy. (2002, July). *Pro Innovatsiinu diialnist*. Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
11. Yehorov, I. M. (Ed.). (2011). *Innovatsiina polityka : Yevropeiskyi dosvid ta rekomendatsii dlia Ukrainy (analitichni materialy)*. Kyiv: Feniks.
12. Heits, V. M. (Ed.). (2015). *Innovatsiina Ukraina 2020*. Available at: <http://ief.org.ua/docs/nr/4.pdf>
13. Yurynets, Z., Hnylianska, L., Hryshchuk, A., Hurniak, I., Zahvoiska, L., Makara, O., & Petrynka, V. (2013). *Innovatsiinyi postup ekonomiky Ukrainy: problemy, tendentsiii, potentsial zrostantia*. Lviv: Liha–Pres.
14. Kovtun, O. I. (2013). Imperatyv innovatsiinoi stratehiia v systemy upravlinnia konkurentospromozhnistiu dlia vitchyznianskykh pidpriemstv v umovakh permanentnoi kryzy natsionalnoi ekonomiky. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Seriia Ekonomika*, 1, 86–101.
15. Martiusheva, L. S. (2011). Metodolohichni osnovy orhanizatsiia finansovoi bezpeky pidpriemstva. *Finansovyi, prostir*, 1, 85–90.
16. Milgrom, P., & Roberts, Dzh. (2001). *Ekonomika, organizatsiia i menedzhment*. Sankt Peterburg: Ekonomicheskaiia shkola.
17. Yermoshenko, M. M., & Yerokhin, S. A. (Eds.). (2008). *Orhanizatsiino–ekonomichni aspekty innovatsiinoho onovlennia natsionalnoho hospodarstva*. Kyiv: Natsionalna akademiia upravlinnia.
18. Oparin, V. M. (Ed.). (2013). *Innovatsii u finansovii sferi*. Kyiv: KNEU.
19. *Ukraina 2020: Stratehiia natsionalnoi modernizatsii*. Available at: [old.radakmu.org.ua/file/Strategy 2020.doc](http://old.radakmu.org.ua/file/Strategy%2020.doc)
20. Ponomarenko, V. S. (Ed.). (2002). *Informatsiini systemy i tekhnolohii v ekonomitsi*. Kyiv: Akademia.
21. Semencha, I. E. (2010). *Baza znaniy osnovnykh sotsialno–ekonomicheskikh i obschenauchnykh terminov v pomoshch rukovoditeliu*. Dnepropetrovsk: Izd–vo Makovetskii.
22. *Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini*. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>
23. Unynets–Khodakivska, V. P., Kostiukevych, O. I., & Liatambor, O. A. (2009). *Rynek finansovykh posluh: teoriia i praktyka*. (2nd ed.). Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury.
24. Yepifanov, A. O. (Ed.). (2009). *Finansova bezpeka pidpriemstv i bankivskykh ustanov*. Sumy: DVNZ «UABS NBU».

Received 09.07.2017

© Snishchenko R. G.